

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. M. Y. S.**, ověřená totožnost: S. I. Y., zastoupen Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem, se sídlem Karolinská 654/2, Praha 8 - Karlín, proti žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor cizinecké policie**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 9. 2015, č. j. KRPU-206573-19/ČJ-2015-040022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 11. 2015, č. j. 75 A 26/2015 - 22,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 11. 2015, č. j. 75 A 26/2015 - 22, a rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 9. 2015, č. j. KRPU-206573-19/ČJ-2015-040022, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti celkem 8228 Kč k rukám zástupce žalobce do 30 dnů od právní moci rozsudku.

III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce podal kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) ze dne 10. 11. 2015, č. j. 75 A 26/2015 - 22 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž krajský soud zamítl stěžovatelovu žalobu proti rozhodnutí žalovaného

ze dne 25. 9. 2015, č. j. KRPU-206573-19/ČJ-2015-040022 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byl žalobce zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění. Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla stanovena doba zajištění na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobce, které nastalo dne 23. 9. 2015 v 16.30 hodin.

Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, přičemž namítal, že v jeho případě nemůže být naplněn účel zajištění, kterým je správní vyhoštění z České republiky. V jeho případě existují důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do Iráku, tak by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 179 odst. 2 písm. b), c) a d) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný měl před vydáním rozhodnutí o zajištění alespoň předběžně posoudit možné překážky správního vyhoštění žalobce a učinit si úsudek o tom, zda je jeho správní vyhoštění, vycestování nebo předání alespoň potencionálně možné.

Krajský soud v odůvodnění **napadeného rozsudku** uvedl, že je nutno vzít v úvahu předběžnost rozhodnutí o zajištění, která je zdůrazněna i tím, že toto rozhodnutí je prvním úkonem v řízení a správní orgán tak vychází z dosud nekompletních spisových materiálů, které však v daném případě dostatečně odůvodňují rozhodnutí o zajištění. Podle krajského soudu žalovaný vycházel z vyjádření samotného žalobce a posuzoval jeho konkrétní situaci, jak je z rozhodnutí zřejmé. Žalobce sice uvedl, že se obává o svůj život v Iráku, neboť město, ve kterém žil, bylo již před rokem obsazeno tzv. „islámským státem“, nic bližšího však neuvedl. Nezmínil se nijak o konkrétních hrozbách, které mu na území Iráku hrozí ani nepožádal o mezinárodní ochranu po vstupu do bezpečných zemí včetně České republiky, což jeho tvrzení o útěku z důvodu obavy o život ze strany hrozby od „islámského státu“ do jisté míry relativizuje. K námitce žalobce, že se žalovaný důvody, pro něž žalobce utekl z Iráku, nezabýval, krajský soud konstatoval, že žalovaný se jimi zabýval v dostatečném rozsahu vzhledem k obecným tvrzením žalobce, který pouze uvedl, že Irák opustil, protože Mosul byl obsazen „islámským státem“ a bál se o svůj život. Je možno konstatovat, že v době rozhodnutí žalovaného nebyly prokázány důvody znemožňující vycestování podle § 179 odst. 2 písm. b), c), d) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný se otázkou možnosti samotného provedení vyhoštění žalobce zabýval a v rámci podkladů, které byly v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí k dispozici, dospěl k závěru, že nebyly zjištěny žádné objektivní skutečnosti, které by bránily realizaci správního vyhoštění, a tedy správní vyhoštění je reálně proveditelné. Krajský soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) **kasační stížnost**. Podle stěžovatele krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda se žalovaný dostatečným způsobem zabýval hodnocením možnosti realizace vyhoštění stěžovatele do Iráku. Jednou z podmínek legality zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je totiž posouzení existence reálného předpokladu pro vyhoštění. Ačkoli tato podmínka nevyplývá přímo ze zákona o pobytu cizinců, je jednoznačně dovozována judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 - 61, publikovaný pod č. 1850/2009 Sb. NSS, nebo usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As

79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS) a také judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (viz rozhodnutí ve věci A. a ostatní v. Velká Británie ze dne 19. 2. 2009, č. 3455/05). Stejnou podmínku výslovně stanovuje i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice"), v čl. 15 odst. 4.

Stěžovatel se neztotožňuje se závěry žalovaného ani se závěry krajského soudu ohledně toho, že v čase rozhodování zajištění stěžovatele neexistovaly důvody domnívat se, že by mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel sice uznává, že v rámci vyjádření účastníka správního řízení neuvedl konkrétní hrozby, kterým by mohl být vystaven v případě jeho navrácení do Iráku. Na druhou stranu, v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř."), je povinností správního orgánu zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Stěžovatel jasně uvedl, že má obavy o svůj život v Iráku vzhledem k hrozbě, kterou na tamním území představuje tzv. „islámský stát". Žalovanému tedy nic nebránilo, aby se dalšími dotazy snažil od stěžovatele zjistit, z jakých konkrétních okolností tyto jeho obavy pramení. To, že tak žalovaný neučinil, pak nelze klást k tíži stěžovateli.

Důležité je zdůraznit i skutečnosti, že napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 25. 9. 2015, zatímco závazné stanovisko Ministerstva vnitra ohledně možnosti vycestování stěžovatele bylo vydáno až dne 29. 9. 2015, tedy o 4 dny později než rozhodnutí o zajištění. Žalovaný tedy rozhodl o zajištění stěžovatele dříve, než vůbec měl k dispozici závazné stanovisko posuzující existenci důvodů znemožňujících vycestování cizince. Zároveň si však žalovaný musel být vědom, že celková bezpečnostní situace na území Iráku, včetně Mosulu je dlouhodobě neuspokojivá v důsledku bojů mezi Iráckou armádou a teroristy patřícími k tzv. „islámskému státu". Navíc i stěžovatel na reálnost této hrozby ve své výpovědi výslovně poukázal. Žalovanému již v čase vydávání rozhodnutí o zajištění, muselo být zřejmé, že v případě stěžovatele mohou být dány důvody znemožňující jeho vycestování. Bylo tedy povinnosti žalovaného buď si samostatně učinit úsudek o situaci v zemi původu stěžovatele – tj. o případném nebezpečí špatného zacházení, které stěžovateli v zemi původu hrozí, opatřit si v tomto směru informace v rozsahu požadovaném § 3 s. ř. a své rozhodnutí náležitě (tj. na základě zjištěného skutkového stavu, provedených důkazů a ve vztahu k osobní situaci stěžovatele) zdůvodnit. To však žalovaný neučinil. Anebo mohl žalovaný postupovat tak, že si vyžádal závazné stanovisko Ministerstva vnitra o možnosti vycestování stěžovatele předtím, než o jeho zajištění rozhodl. Takovýto postup ostatně navrhuje i Nejvyšší správní soud ve výše citovaném usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150.

Stěžovatel uzavírá, že v době vydání napadeného správního rozhodnutí si žalovaný správní orgán neučinil žádný úsudek o tom, zda vyhoštění stěžovatele, a tedy i jeho zajištění za tímto účelem, je možné. V době vydání rozhodnutí žalovaný ani nedisponoval závazným stanoviskem Ministerstva vnitra, ani neshromáždil žádné podklady týkající se situace v Iráku tak, aby si úsudek o možnosti vycestování mohl učinit sám. Pouhé tvrzení o tom, že „*z běžné praxe je správnímu orgánu známo, že v případě účastníka řízení existuje*

reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie“, nepředstavuje náležité zjištění skutkového stavu ve smyslu § 3 s. ř. a nelze jej ani považovat za náležité odůvodnění, jak je vyžadováno ustanovením § 68 odst. 3 s. ř. Na základě výše uvedeného navrhuje stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu, aby napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve **vyjádření** ke kasační stížnosti uvedl, že v napadeném rozhodnutí se zabýval i otázkou reálného předpokladu realizace správního vyhoštění do země původu žalobce. Vycházel zejména z běžné praxe a dále ze skutečností sdělených samotným žalobcem v úředním záznamu o podaném vysvětlení. V odůvodnění napadeného rozhodnutí shrnul, že existuje reálný předpoklad správního vyhoštění do země původu, neboť nebyla zjištěna překážka trvalejší povahy, která by zabraňovala žalobce z území členských států vyhostit, a taktéž nebyly zjištěny skutečnosti, pro které by nemohlo být vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. V otázce možnosti či nemožnosti vycestování cizince do země původu je žalovaný ve výrokové části rozhodnutí o správním vyhoštění (k této otázce) zcela vázán názorem Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR vyplývajícím ze závazného stanoviska k možnosti vycestování cizince. Toto závazné stanovisko ev. č. ZS27659 ze dne 29. 09. 2015 zcela potvrdilo názor žalovaného o reálné možnosti realizace správního vyhoštění žalobce ohledně případných překážek jeho vycestování do země původu, kdy bylo v daném závazném stanovisku konstatováno, že vycestování žalobce je možné. Vydání napadeného rozhodnutí o zajištění žalobce za účelem realizace správního vyhoštění je prvotním úkonem v daném řízení. Žalovaný má velmi krátký časový interval (max. 48 hodin od prvotního omezení osobní svobody) k tomu, aby proběhly veškeré potřebné úkony a případně vydal rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění. Žalobce v rámci svých „výpovědí“ sice uvedl obavy o svůj život z důvodů, že pochází z města Mosul obsazeného tzv. „islámským státem“, že se v Iráku válčí a že se obává, že v případě jeho návratu do vlasti bude zabit, neboť odešel a nechtěl bojovat. Své obavy však nikterak blíže nespecifikoval, ačkoli takovou možnost opakovaně měl. Žalobce ani neprojevil vůli či nějaký zjevný úmysl o poskytnutí ochrany z důvodů výše uvedených. Posouzení případného dopadu do soukromého a rodinného života a taktéž závazné posouzení možných překážek vycestování jsou zcela jistě nutnými předpoklady vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, jako nutné podmínky realizace správního vyhoštění a byly řešeny s náležitou pečlivostí v rámci správního řízení o správním vyhoštění. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 172/2015 – 32 vyplývá povinnost správního orgánu zabývat se otázkou, zda je správní vyhoštění alespoň potenciálně možné a zároveň je v daném rozsudku konstatováno: „*Není-li v tuto fázi nepřiměřenost zásahu do rodinného života cizince v důsledku jeho případného vyhoštění naprosto evidentní, je nutno uzavřít, že vyhoštění není z tohoto důvodu zcela vyloučeno. … Komplexnější posouzení přiměřenosti zásahu do rodinného života nicméně není na místě provádět v rámci řízení o zajištění cizince, nýbrž až při rozhodování o správním vyhoštění*“. Analogicky, dle názoru žalovaného se užije, i v případě existence překážek k možnosti vycestování. Jak závazné stanovisko ze dne 29. 09. 2015, tak i samotné rozhodnutí o správním vyhoštění potvrdilo názor žalovaného o možnosti realizovat v daném individuálním případě správní vyhoštění. Žalovaný dále sdělil, že dne 14. 12. 2015 byla provedena realizace správního vyhoštění žalobce do Iráku, kdy cizinec využil možnosti

dobrovolného návratu. Tedy i tvrzení žalobce o vážných obavách o svůj život byla, dle názoru žalovaného, účelově tvrzena a ničím nepodložena.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou, jež je zastoupena advokátem, a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost **je důvodná.**

Podle stěžovatele se žalovaný nezabýval dostatečným způsobem hodnocením možnosti realizace vyhoštění stěžovatele do Iráku. Dále stěžovatel nesouhlasí se závěry žalovaného a krajského soudu, že v čase rozhodování zajištění stěžovatele neexistovaly důvody domnívat se, že by mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *„[v]ycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*“ Podle § 179 odst. 2 téhož zákona, *„[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje*

a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání,
c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

Podle čl. 15 odst. 4 návratové směrnice *„[u]káže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat […], ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna*“.

Rozšířený senát v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 6, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS (všechna zde citovaná judikatura dostupná na ww.nssoud.cz), dospěl k závěru vyjádřenému v právní větě:

I. Správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné.

II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.

V odůvodnění citovaného usnesení rozšířený senát uvedl, že „*v případě, kdy bude správnímu orgánu již před rozhodnutím o zajištění cizince zřejmé, že by zde mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, nebude oprávněn vydat rozhodnutí o zajištění cizince dříve, než si opatří závazné stanovisko Ministerstva vnitra k tomu, zda je vycestování cizince možné (ve vztahu ke správnímu vyhoštění viz § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Ministerstvo vnitra bude v tomto případě povinno vydat toto stanovisko neprodleně tak, aby bylo možné dodržet zmiňované zákonné lhůty pro rozhodnutí o zajištění cizince. Pokud správní orgán po předběžném zhodnocení všech jemu známých skutečností, jež by mohly vylučovat správní vyhoštění, vycestování či předání cizince, dospěje k závěru, že správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince je i přes tyto skutečnosti alespoň potenciálně možné, je oprávněn rozhodnout o zajištění cizince.*“ (srovnej bod 30, 31 citovaného usnesení)

Ze správního spisu plyne, že stěžovatel byl dne 23. 9. 2015 kontrolován hlídkou, jak jde ve skupině osob na silnici směr Spolková republika Německo. Při kontrole neprokázal totožnost platným cestovním dokladem a vízem pro vstup a pobyt na území České republiky nebo schengenského prostoru. Z úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 24. 9. 2015 vyplývá, že stěžovatel vycestoval z Iráku z důvodu, že město, kde bydlel, bylo obsazeno tzv. „islámským státem“, ve městě se válčilo a bál se o svůj život. Cíl jeho cesty bylo Německo nebo Finsko, kde chtěl požádat o azyl. Dne 25. 9. 2015 bylo se stěžovatelem zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění. Dne 25. 9. 2015 bylo vydáno rozhodnutí o zajištění stěžovatele podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců na 90 dnů ode dne omezení osobní svobod. Ve vztahu ke kasační námitce je nezbytné uvést úvahy žalovaného uvedené v napadeném rozhodnutí: „*Z běžné praxe je správnímu orgánu známo, že v případě účastníka řízení existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie, a to ve stanovené době trvání zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabraňovala cizince z území členských států vyhostit. Správní orgán v této věci hodnotil nashromážděné materiály, které si z moci úřední opatřil a zároveň vycházel ze skutečností sdělených v protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 24. 09. 2015, které nevedly ke zjištění jeho*

totožnosti. Zjištěné skutečnosti nenasvědčují jakékoliv překážce ve vydání rozhodnutí o správním vyhoštění a vycestování účastníka řízení z území České republiky. Jiné skutečnosti, které nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nebude moci být zrealizován, doposud nebyly zjištěny." (s. 5 napadeného rozhodnutí) Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný požádal o závazné stanovisko k otázce existence důvodů znemožňujících vycestování pro účely řízení o správním vyhoštění dne 29. 9. 2015, ve stejný den vydalo Ministerstvo vnitra závazné stanovisko k možnosti vycestování cizince se závěrem, že vycestování stěžovatele je možné.

Důvodem znemožňujícím vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců je skutečné nebezpečí vážné újmy, za vážnou újmu se považuje mimo jiné i vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

Podobným případem, jako je v nyní posuzované věci, se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015-34. Taktéž se jednalo o zajištění cizince z Iráku, který nikde nepožádal o mezinárodní ochranu, a z jeho vyjádření vyplynulo, že odešel z města Al Mosel (Mosul) po obsazení tzv. „islámským státem". V citované věci cizinec vnitřně přesídlil s rodinou do Bagdádu, kde žili celý rok. Poté stěžovatel odešel do Evropy s cílem požádat tam o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedl, že „*důvody znemožňující vycestování uvedené v § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců odpovídají důvodům pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Znění tohoto ustanovení zákona o azylu pak v zásadě odpovídá znění čl. 15 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „nová kvalifikační směrnice")*" (...). Následně poukázal na judikaturu Soudního dvora Evropské unie a Nejvyššího správního soudu vztahující se k čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice, která se týká otázky, kdy existuje vnitrostátní ozbrojený konflikt, personálního rozsahu čl. 15 písm. c) a dále otázky, kdy hrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. Poté konstatoval, že žalovaný se v rozhodnutí o zajištění stěžovatele v zásadě nijak možnými překážkami správního vyhoštění stěžovatele do země jeho původu, tj. do Iráku, podrobněji nezabýval a omezil se jen na zcela obecné konstatování na straně 5 napadeného rozhodnutí, že je mu z běžné praxe známo, že v případě stěžovatele existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie. V citovaném rozsudku proto soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Postup žalovaného v nyní posuzované věci se od výše uvedeného případu nelišil. Žalovaný se k neexistenci překážek vyhoštění vyjádřil pouze obecně, nezabýval se tvrzením stěžovatele, že v Iráku bydlel ve městě Mosul, které bylo obsazeno tzv. „islámským státem", přičemž z Iráku odešel z důvodu, že se ve městě válčilo a stěžovatel se bál o svůj život. Nejvyšší správní soud i v nyní posuzované věci konstatuje, že v době vydání rozhodnutí žalovaného bylo obecně známou skutečností, že na značné části Irácké republiky dochází k intenzivním bojům v konfliktu s tzv. „islámským státem". Žalovaný

sám na s. 5 napadeného rozhodnutí uvádí, že nepřehledná a vyhrocená situace v Irácké republice neskýtá záruku rychlé spolupráce s tamními státními orgány ohledně ověření totožnosti. Žalovaný nepřihlédl k uvedeným skutečnostem, které měl, byť předběžně, vyhodnotit ve smyslu usnesení rozšířeného senátu. Žalovaný tedy pochybil, pokud se nezabýval možnou překážkou vycestování stěžovatele ve smyslu § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je v řízení o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení a správní orgán má omezené časové možnosti, jak podotýká sám žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti. Jak však poukázal stěžovatel v kasační stížnosti, žalovaný mohl případně postupovat tak, že by si vyžádal závazné stanovisko Ministerstva vnitra o možnosti vycestování stěžovatele předtím, než o jeho zajištění rozhodl. Pokud nyní žalovaný odkazuje na závazné stanovisko o možnosti vycestování ze dne 29. 9. 2015, které potvrdilo názor žalovaného o reálné možnosti realizace správního vyhoštění žalobce ohledně případných překážek jeho vycestování do země původu, Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že toto závazné stanovisko žalovaný neměl v době rozhodování o zajištění k dispozici. Také krajský soud nemohl přihlížet k obsahu tohoto stanoviska, ani k dalším úkonům, které proběhly v rámci správního řízení o vyhoštění, neboť ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. je pro něj rozhodující skutkový a právní stav v době vydání napadeného rozhodnutí. Pochybnosti o neexistenci překážek vyhoštění byly zřejmé již v době řízení před žalovaným, který se s nimi nevypořádal, což představuje vadu, pro kterou měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit již krajský soud. Nejvyšší správní soud nemohl při posouzení důvodnosti kasační stížnosti přihlížet ke skutečnostem uvedeným ve vyjádření žalovaného, a to konkrétně k tomu, že dne 14. 12. 2015 byla provedena realizace správního vyhoštění žalobce do Iráku, kdy cizinec využil možnosti dobrovolného návratu, neboť se jedná o skutečnosti, ke kterým došlo až po vydání napadeného rozhodnutí. Z výše uvedených důvodů shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu.

Jelikož již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., zrušil Nejvyšší správní soud též rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně i napadené rozhodnutí žalovaného, rozhodl v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. o nákladech řízení o žalobě i o nákladech řízení o kasační stížnosti. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ze soudního spisu nevyplývá, že by stěžovateli v řízení před krajským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly.

Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem na základě plné moci. Náklady řízení o kasační stížnosti sestávají z odměny za právní zastoupení za 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1

písm. a) a písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, v rozhodném znění (dále jen „advokátní tarif“)] ve výši 3.100 Kč x 2 a náhrady hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 %. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 8.228 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta 30 dnů. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož neměl úspěch ve věci.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2016

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu